

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Załucki

w sprawie z wniosku Parafii Rzymskokatolickiej w B.
z udziałem E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym 12 kwietnia 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Bydgoszczy
z 13 stycznia 2022 r., sygn. akt II Ca 594/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. ustala, że każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 13 stycznia 2022 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy oddalił apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w Szubinie z 18 marca 2021 r., oddalającego wniosek Parafii Rzymskokatolickiej w B. o ustanowienie służebności przesyłu. Wnioskodawca wywiódł od postanowienia Sądu II instancji skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności

w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 3989 § 1 k.p.c.).

W niniejszej skardze oparto się na przyczynach przyjęcia skargi do rozpoznania wskazanych w art. 3989 § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Skarżący przedstawił zagadnienie prawne związane z dopuszczalnością zasiedzenia służebności gruntowej, a następnie służebności przesyłu na podstawie art. 172 §1 k.c. w zw. z art. 176 § 1 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c., pomimo przerwania biegu terminu zasiedzenia służebności gruntowej zgodnie z art. 175 k.c. w zw. z art. 123 § 1 k.c. w zw. z art. 60 ust. 1 pkt 1 i pkt 5 oraz art. 61 ust. 1 pkt 2) i art. 63 ust. 1 i 2 ustawy z 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez prowadzone z udziałem Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, postępowanie regulacyjne przed Zespołem Orzekającym Komisji Majątkowej, działającej na podstawie ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w przedmiocie przyznania wnioskodawcy własności upaństwowionych nieruchomości w przypadku niemożności przywrócenia lub trwałego zagospodarowania bezprawnie wywłaszczonej nieruchomości w okresie PRL jako rekompensatę - nieruchomości w stanie wolnym od obciążeń.

Wnioskodawca wskazał, że powyższe przepisy powinny zostać jednoznacznie wyłożone przez Sąd Najwyższy, który – w jego ocenie – nie zajmował jeszcze stanowiska na ten temat.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał już, że powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z 14 września 2012 r., I UK 218/12), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob.

postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13). Istotne zagadnienie prawne należy zatem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14).

Skarżący nie uczynił zadość tym wymaganiom, ponieważ wbrew jego twierdzeniom, przedstawiony problem prawny doczekał się już wykładni Sądu Najwyższego. Po pierwsze w postanowieniu z 13 listopada 2020, IV CSK 105/19, Sąd Najwyższy wskazał, że *nabycie własności nieruchomości w postępowaniu regulacyjnym, zarówno przez przywrócenie własności (art. 63 ust. 1 pkt 1 u.s.p.k.k.) jak i przez przyznanie nieruchomości zamiennej (art. 63 ust. 1 pkt 2 ustawy z 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, tak na skutek orzeczenia Komisji Majątkowej jak i w następstwie zawarcia ugody przed zespołem orzekającym, ma cechy nabycia pierwotnego*. W wywodzie przywołanym na uzasadnienie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawca wskazał wprawdzie, że jest świadomy wydania tego orzeczenia, jednak nietrafnie powiązał je z koniecznością oceny dobrej wiary zasiadającego przedsiębiorstwa przesyłowego z uwzględnieniem okoliczności dotyczących samej Parafii. Taki sposób rozumowania jest niespójny i nielogiczny, bowiem o dobrej lub złej wierze mówi się w odniesieniu do stanu świadomości podmiotu wchodzącego w posiadanie zasiadywanego gruntu lub prawa, a nie w odniesieniu do wiedzy na temat zainteresowanie gruntem innych podmiotów, które nie są jego właścicielem.

Po drugie zagadnienie postawione przez skarżącego zostało już rozstrzygnięte wprost postanowieniem SN z 8 grudnia 2021 r., IV CSKP 102/21, w którym przesądzono, że *Nabycie własności nieruchomości w postępowaniu regulacyjnym na mocy ugody - na podstawie art. 63 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego nie wpływa na bieg zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu*.

Choć skarżący przywołał w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania także oczywistą zasadność, nie wskazał argumentów na uzasadnienie tej przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania.

Należy zatem przypomnieć, że oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

[SOP]

[ł.n]